

Posudek oponenta

Jakub Imrich, „Ruské snahy o export zemního plynu do Čínské lidové republiky do roku 2014“.

Cílem předloženého textu je především analýza rusko-čínských vztahů v plynárenské oblasti, které vyvrcholily v květnu 2014 podepsání klíčové dohody o vývozu plynu z Ruska do Číny.

Autor ve svém textu vyčerpávajícím způsobem rozebírá všechny aspekty rusko-čínských vztahů v plynárenské oblasti, podrobně se zaměřuje na problémy a peripetie jednání do dodávkách plynu. Zároveň realisticky uvažuje i o implementaci dohod. Celá práce tak dokázala téma postihnout prakticky v celé šířce a nelze v tomto směru mnoho vytknout. Proto jen několik poznámek.

Z práce výrazně vybočuje první kapitola k historii rusko-čínských vztahů, která působí nesourodě a nesystematicky. Přestože se nejedná o hlavní kapitolu práce, je nutno podotknout, že jsou zde vynechána či nedostatečně pokryta důležitá období (zejm. 60.-90. léta) a, především, celá kapitola není nijak propojena s dalšími kapitolami (jaké měla historie dopady na současné vztahy, pokud se o něčem podobném vůbec dá mluvit). Z tohoto důvodu by bylo nutno tuto kapitolu výrazně rozšířit tak, aby pokryla všechna klíčová období rusko-čínské spolupráce a zároveň ukázala dopad na dlouhodobá jednání mezi oběma stranami. V opačném případě by bylo vhodnější tuto část vynechat.

Drobnou poznámkou je nevysvětlení některých pojmů a aspektů při jejich prvním použití. Znalý čtenář sice nemá problém s pochopením, méně zasvěcený čtenář si musí důležité okolnosti vyhledat (jako příklad lze uvést plynovod Kovykta na s. 19, který je podrobně rozebrán - bez jakéhokoliv odkazu - až dále; totéž platí pro klíčovou květnovou dohodu z roku 2014, s. 38).

Rozporuplná je rovněž analýza čínského vztahu k Rusku (s. 21). Podlé mé osobní zkušenosti a konzultací Čína v tomto směru postupuje především pragmaticky či, jak autor sám uvádí, egoisticky. Zde však nejde o chybu autora, spíše o odlišný pohled od oponenta. Rovněž tak argument o plynovodu z Myanmaru (s. 30-31) lze obrátit ve prospěch Číny, neboť jakýkoliv další plynovod (jakkoliv s nízkým využitím) posiluje vyjednávací pozici Číny vůči dalším potenciálním dodavatelům (vč. Ruska).

V textu se vyskytují některé překledpy, zdá se, že autor dopisoval ve spěchu zejména poslední kapitoly. Jejich počet však není nijak dramatický a lze je odstranit korekturou.

Výše uvedené nedostatky však jsou spíše marginálního charakteru a nic nemění na skutečnosti, že autor odevzdal vynikající práci, která v zásadě plně pokryla a vyčerpala vytyčené téma a zodpověděla cíle práce.

Pro obhajobu navrhuji rozebrat některé z následujících otázek:

- Do jaké míry je skutečně viditelná kontinuita rusko-čínských vztahů a dědictví minulosti nebo do jaké míry jsou tyto vztahy výsledkem aktuálního rozpoložení sil? V jakých aspektech se případně dědictví minulosti v rusko-čínských vztazích projevuje?

- Jak vidí autor perspektivu vyplnění dohod podepsaných v květnu 2014 a jaké mohou mít autorem zmiňovaná potenciální zpoždění projektu (na ruské i čínské straně) mít dopady na čínský a obecněji východoasijský trh?

- Do jaké míry může mít implementace rusko-čínské dohody z května 2014 na systém plynovodu Střední Asie - Čína a konkrétně pro Turkmenistán jako hlavního dodavatele plynu do Číny?

Závěrem konstatuji, že práce může být připuštěna k obhajobě, a to s hodnocením "výborně".

Slavomír Horák

V Praze, dne 7. června 2015